

Total No. of Printed Pages—12

1 SEM FYUGP GECEDN1 (A/B)

2 0 2 3

(December)

EDUCATION

(Generic Elective Course)

Paper : GECEDN1

Full Marks : 80

Pass Marks : 24

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Paper : GECEDN1 (A)

(Introduction to Education)

1. তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া : 1×8=8

Answer the following questions :

(a) লেটিন শব্দ 'Educare'ৰ অৰ্থ কি ?

What is the meaning of the Latin word
'Educare'?

(b) শিক্ষাৰ ব্যক্তিকেन्द्रিক লক্ষ্যৰ এজন সমৰ্থকৰ নাম লিখা।

Name one supporter of individual aim of
education.

(2)

(c) UNESCOৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

Write the full form of UNESCO.

(d) দূৰদৰ্শনৰ এটি শৈক্ষিক কাৰ্য উল্লেখ কৰা।

Mention one educational function of television.

(e) ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষানীতি, 2020ত গ্ৰহণ কৰা শিক্ষাৰ নতুন
ৰূপটো লিখা।

Write the new structure/pattern of education as adopted in the National Education Policy, 2020.

(f) প্ৰাক-প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ এটা লক্ষ্য উল্লেখ কৰা।

Mention one aim of pre-primary education.

(g) পাঠ্যক্ৰম মানে কি ?

What is meant by curriculum?

(h) পৰিমাপণ আৰু মূল্যায়নৰ মাজত থকা এটা পাৰ্থক্য লিখা।

Write one difference between measurement and evaluation.

2. তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা (যি কোনো চাৰিটা) :

4×4=16

Write short notes on the following (any four) :

(a) শিক্ষাৰ প্ৰকৃতি

Nature of education

(3)

(b) ব্যক্তিৰ নিমিত্তে শিক্ষাৰ কাম

Functions of education towards individual

(c) শিক্ষাৰ অভিকৰণ হিচাপে ঘৰ

Home as agency of education

(d) উচ্চ শিক্ষাৰ লক্ষ্য

Aims of higher education

(e) পাঠ্যক্ৰম আৰু পাঠ্যসূচীৰ মাজৰ পাৰ্থক্য

Differences between curriculum and syllabus

3. অগতানুগতিক শিক্ষা মানে কি ? আনুষ্ঠানিক শিক্ষা আৰু
অগতানুগতিক শিক্ষাৰ মাজৰ পাৰ্থক্যবোৰ লিখা। 2+5=7

What is meant by non-formal education?
Write the differences between formal education and non-formal education.

4. শিক্ষাৰ অৰ্থ লিখা। শিক্ষাৰ পৰিসৰ সম্পৰ্কে এটি টোকা যুক্ত
কৰা। 2+5=7

Write the meaning of education. Prepare a note on the scope of education.

অথবা / Or

মূল্যবোধৰ বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত শিক্ষাৰ কাৰ্যাৱলী ব্যাখ্যা কৰা। 7

Explain the functions of education towards the development of values.

(4)

5. শিক্ষাৰ অভিকৰণ হিচাপে ৰাষ্ট্ৰ আৰু শিক্ষানুষ্ঠানৰ ভূমিকা বৰ্ণনা কৰা। $7+7=14$

Describe the roles of the State and educational institutions as agencies of education.

অথবা / Or

- শিক্ষাৰ অভিকৰণ হিচাপে বাতৰিকাকত আৰু ইণ্টাৰনেটৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা। $7+7=14$

Explain the roles of newspaper and Internet as agencies of education.

6. মাধ্যমিক শিক্ষা মানে কি? ভাৰতবৰ্ষৰ মাধ্যমিক শিক্ষাৰ গাঁথনি আৰু লক্ষ্য সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। $2+6+6=14$

What is meant by secondary education? Describe the structure and aims of secondary education in India.

7. সহ-পাঠ্যক্রমিক কাৰ্যাৱলী মানে কি? সহ-পাঠ্যক্রমিক কাৰ্যাৱলীৰ প্ৰকাৰবোৰ উদাহৰণসহ আলোচনা কৰা। $4+10=14$

What is meant by cocurricular activities? Describe the different types of cocurricular activities with example.

24P/403

(Continued)

(5)

Paper : GECEDN1 (B)

(Educational Psychology)

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশ অনুসৰি উত্তৰ দিয়া : $1 \times 8 = 8$

Answer the following as directed :

- (a) “মনোবিজ্ঞানে প্ৰথমে হেৰুৱালে ইয়াৰ আত্মাক, তাৰ পাছত হেৰুৱালে ইয়াৰ মনক, তাৰ পাছত হেৰুৱালে ইয়াৰ সম্ভাৱনতা, কিন্তু এতিয়াও ইয়াৰ আচৰণ বিদ্যমান।” এই উক্তিটো কৈছিল পেষ্টাল’জী / উডৱৰ্থ / স্কীনাৰ।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

“First psychology lost its soul, then lost its mind, then it lost its consciousness. It still has the behaviour of a sort.” The statement was made by Pestalozzi / Woodworth / Skinner.

(Choose the correct answer)

- (b) শিক্ষা মনোবিজ্ঞানৰ ধাৰণাটো প্ৰথমে কোনে উদ্ভাৱন কৰিছিল? (পেষ্টাল’জী / মাৰিয়া মন্টেশৰী)

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

Who first introduced the idea of educational psychology?

(Pestalozzi / Maria Montessori)

(Choose the correct answer)

24P/403

(Turn Over)

(6)

- (c) “বয়ঃসন্ধি কালচোৰা হৈছে ধুমুহা আৰু উৎপীড়নৰ কাল।” এই কথাষাৰ কেছিল কছ’ / আৰ্নেষ্ট জোনচ / ষ্টেনলী হল।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

“Adolescent is a period of storm and stress.” This statement was made by Rousseau / Arnest Jones / Stanley Hall.

(Choose the correct answer)

- (d) ‘এমিল’ বিখ্যাত গ্ৰন্থখনৰ ৰচক কোন?

Who wrote the famous book, *Emile*?

- (e) “অভিজ্ঞতা আৰু প্ৰশিক্ষণৰ যোগেদি কৰা আচৰণৰ সংশোধন কাৰ্যই হ’ল শিক্ষণ।” উক্তিটো কোনে কৈছিল? (ই. এ. গেইটছ / গিলফ’ৰ্ড / স্কীনাৰ)

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

“Learning is the modification of behaviour through experience and training.” Who made this statement?

(E. A. Gates / Guilford / Skinner)

(Choose the correct answer)

- (f) শিক্ষণৰ প্ৰচেষ্টা আৰু ভুল পদ্ধতি উদ্ভাৱন কৰিছিল ৱাটচন / স্কীনাৰ / থৰ্নডাইক।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

Trial and Error method of learning was propounded by Watson / Skinner / Thorndike.

(Choose the correct answer)

(Continued)

24P/403

(7)

- (g) “মনোযোগ হৈছে মনৰ এক প্ৰক্ৰিয়া যাৰ যোগেদি কোনো চিন্তনীয় বস্তু মনৰ মাজত স্পষ্ট কৰি তোলা হয়।” এই কথাষাৰ কেছিল গিলফ’ৰ্ড / উডৱৰ্থ / জেমচ ৰছ।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

“Attention is a process of getting an object of thought clearly before the mind.” Who made this statement?

(Guilford / Woodworth / James Ross)

(Choose the correct answer)

- (h) শিক্ষণ হৈছে ‘স্মৃতিৰ প্ৰথম উপাদান’।

(সঁচা নে মিছা লিখা)

Learning is the ‘first factor of memory’.

(Write True or False)

2. তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

2×8=16

Answer the following questions :

- (a) শিক্ষা মনোবিজ্ঞানৰ চাৰিটা পদ্ধতিৰ নাম উল্লেখ কৰা।
Mention four methods of educational psychology.

- (b) মনোবিজ্ঞানৰ যি কোনো চাৰিটা মতবাদ উল্লেখ কৰা।
Mention any four schools of psychology.

(Turn Over)

24P/403

(c) মানুহৰ বিকাশৰ চাৰিটা স্তৰৰ নাম উল্লেখ কৰা।

Mention the four stages of human development.

(d) মানুহৰ জীৱনৰ বিকাশৰ যি কোনো চাৰিটা নীতি উল্লেখ কৰা।

Mention any four principles of development of human life.

(e) শিক্ষণক প্ৰভাৱিত কৰা যি কোনো চাৰিটা উপাদান উল্লেখ কৰা।

Mention any four factors affecting learning.

(f) শিক্ষণৰ সংযোগবাদ তত্ত্বৰ ওপৰত S-R Bond তত্ত্বটো কোনে উদ্ভাৱন কৰিছিল?

Who propounded the S-R Bond theory on connectionism of learning?

(g) মনোযোগৰ যি কোনো চাৰিটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

Mention any four causes or conditions of attention.

(h) স্মৃতিৰ চাৰিটা উপাদান কি? উল্লেখ কৰা।

What are the four factors of memory? Mention.

3. তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

4×4=16

Write short answers of the following questions :

(a) মনোবিজ্ঞানৰ অৰ্থ কি? শিক্ষা মনোবিজ্ঞানৰ অৰ্থ কি? মনোবিজ্ঞান আৰু শিক্ষা মনোবিজ্ঞানৰ মাজত থকা পাৰ্থক্যৰ বিষয়ে চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

1+3=4

What is the meaning of psychology? What is the meaning of educational psychology? Explain briefly the differences between psychology and educational psychology.

(b) সামগ্ৰিকতাবাদ কি? চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

What is Gestaltism? Explain briefly.

(c) বৃদ্ধি আৰু বিকাশ বুলিলে কি বুজা? বৃদ্ধি আৰু বিকাশৰ মাজৰ তিনিটা পাৰ্থক্য উল্লেখ কৰা।

1+3=4

What do you mean by growth and development? Mention three differences between growth and development.

(d) শিক্ষাৰ প্ৰচেষ্টা আৰু ভুল পদ্ধতি আৰু অন্তৰ্দৰ্শন পদ্ধতিৰ মাজৰ চাৰিটা পাৰ্থক্য উল্লেখ কৰা।

Mention four differences between Trial and Error method and insightful method of learning.

4. মনোবিজ্ঞান বুলিলে কি বুজা ? শিক্ষা মনোবিজ্ঞানৰ অধ্যয়নে এজন শিক্ষকক কেনেদৰে সহায় কৰে তাৰ পাঁচটা দিশ উল্লেখ কৰা।

2+5=7

What is psychology? How is the study of educational psychology helpful to a teacher? Mention at least five points.

অথবা / Or

বয়ঃসন্ধি কাল বুলিলে কি বুজা ? বয়ঃসন্ধি কালৰ ছয়টা গুৰুত্বপূৰ্ণ সমস্যা সম্পৰ্কে লিখা।

1+6=7

What do you mean by adolescent? Write about six important problems of adolescent.

5. শিক্ষণ মানে কি বুজা ? কোনো এটা সংজ্ঞাৰ সহায়েৰে ব্যাখ্যা কৰা। উদাহৰণৰ সহায়েৰে থৰ্নডাইকৰ শিক্ষণৰ নীতিৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা।

1+6=7

What is learning? Explain with the help of a definition. Explain Thorndike's laws of learning with the help of examples.

অথবা / Or

অভিপ্রায়ৰ এটা উপযুক্ত সংজ্ঞা দিয়া। শিক্ষণ পৰিক্ৰমাত অভিপ্রায়ৰ শৈক্ষিক তাৎপৰ্যৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা।

2+5=7

Give a suitable definition of motive. Write briefly about the educational significance of motive in the learning process.

6. বংশগতি আৰু পৰিবেশৰ অৰ্থ ব্যাখ্যা কৰা। এজন ব্যক্তিৰ সৰ্বতো প্ৰকাৰৰ বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত বংশগতি আৰু পৰিবেশৰ প্ৰভাৱৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

2+6=8

Explain the meaning of heredity and environment. Discuss the influence of both heredity and environment in the all-round development of personality.

অথবা / Or

অনুবন্ধনৰ দ্বাৰা শিক্ষণ বুলিলে কি বুজা ? পেভলভৰ অনুবন্ধিত প্ৰতিক্ৰিয়া তত্ত্বৰ শৈক্ষিক তাৎপৰ্যৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা।

2+6=8

What is meant by learning by conditioning? Write briefly the educational implications of Pavlov's conditioned response theory.

7. মনোযোগ আৰু আগ্ৰহৰ সংজ্ঞা দিয়া। শিক্ষার্থীৰ মনত মনোযোগ আৰু আগ্ৰহ কেনেকৈ সৃষ্টি কৰিব পাৰি ? বিতংভাৱে ব্যাখ্যা কৰা।

2+7=9

Define attention and interest. How can you create interest and attention in the minds of students? Explain elaborately.

অথবা / Or

'ব্যক্তিগত বৈষম্য' বুলিলে কি বুজা ? ব্যক্তিগত বৈষম্যৰ কাৰক হিচাপে মূল উপাদানসমূহৰ বিষয়ে লিখা।

1+8=9

What do you mean by the term 'individual difference'? Describe the basic factors responsible for individual difference.

8. সৃজনশীলতাৰ অৰ্থ আৰু প্ৰকৃতি বুলিলে কি বুজা? বিদ্যালয়ত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সৃজনশীলতা বিকাশৰ বাবে কি কি ব্যৱস্থা লোৱা উচিত? 2+2+5=9

What are the meaning and nature of creativity? What steps should be taken in the school for the development of creativity?

অথবা / Or

বুদ্ধিৰ সংজ্ঞা দিয়া। 'আবেগিক বুদ্ধি' আৰু 'সামাজিক বুদ্ধি'ৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা। 1+8=9

Define intelligence. Write briefly about 'emotional intelligence' and 'social intelligence'.

***